

A volt házastárs halála előtti újraházasodás teljes tilalmát alátámasztó legfőbb érvek

A **válás és újraházasodás történelmi nézete** szerint új házasság sosem köthető a másik fél haláláig (ld. Mt 5,27-32; 19,3-12; Mk 10,2-12; Lk 16,18; Róm 7,2-4; 1Kor 7) – így az ember vagy egyedül marad, vagy ragaszkodik/visszamegy a házastársához, akitől tehát (ilyen értelemben) csak a halál választhatja el. (Ha a válás utáni újraházasodás mégis bekövetkezett, akkor ebben az új házasságban kell holtig hűen megmaradni, ld. 5Móz 24,1-4; 1Kor 7,27.)

Az ezt alátámasztó **érvelésem** főként az alábbi **négy oszlopon** nyugszik, melyek külön-külön is megállnak, de erősítik is egymást. (A hivatkozások a témáról írt tanulmányomra vonatkoznak: *Holtig hű házasság*, ld. hivo.hu/HRHH.pdf. A házasság meghatározását ld. e tanulmány Bevezetésének 3. és 4. bekezdésében.)

(1) **Könyvérv:** A könyvek (különösen az újszövetségi időkben, amikor drága és ritka dolgok voltak) önmagukban megálló, bizonyos értelemben a teljesség igényével készült művek. Ezért pl. Lk és Mk (valamint Róm) nem mondhat ellent Mt-nak (és az 1Kor-nak) egy ilyen alapvető kérdésben – konkrétan pl. egy elvált ember nem olvashat ki magának ellentétes utasításokat a különböző bibliai könyvekből. Lk és Mk nem említ kivételt az újraházasodás tilalmát illetően (amelyről kimondottan beszélnek [Lk 16,18; Mk 10,11k]), tehát e téren nincs kivétel. (A paráznság esetének Mt-beli kivétele csak a válásra vonatkozik, az újraházasodásra nem.) Bővebben ld. A.1.4. bek*.

(2) **Történelmi érv:** „Az e témáról valaha írt legátfogóbb tanulmánykötet** szerzője szerint az első öt században [a keresztények között] minden görög író és egy kivételével minden latin író egyetért abban, hogy a bármilyen okból bekövetkezett válás utáni újraházasodás házasságtörés. A házastársi kötelekre úgy tekintettek, mint ami mindkét házastársat egyikük haláláig köti”. (William A. Heth és Gordon J. Wenham: *Jesus and Divorce* (Jézus és a válás, Thomas Nelson, 1985 [HWJD], 22. o. ld. [itt](#)). Bővebben ld. Bevezetés, 6. bek.

(3) **Bibliai érvelés:** Ennek kulcskérdése Mt értelmezése, melyben a Mt 5,32 alapján és szerint kell értelmezni a Mt 19,9-et, nem pedig fordítva, mivel ezt diktálja (a) az olvasás sorrendje, (b) a bibliaértelmezés szabálya (az egyértelműbb Mt 5,32 fényében értelmezzük a homályosabb Mt 19,9-et), (c) az a körülmény, hogy a kereszténység első századaiban (amikor a legtöbben anyanyelvi szinten beszéltek görögül) így értelmezték a Mt 19,9-et, (d) az az önmagában is jelentős érv, hogy a Mt 5,32 nyelvtana csak ezt a történelmi értelmezést teszi lehetővé, és a Mt 19,9 nyelvtana is megengedi ezt, ld. A.2. és B.2. pont, valamint (e) az a tény, hogy a hegyi beszéd (Mt 5–7) önálló egységet alkot, amelyet (első körben) önmagában kell értelmezni, nem pedig a Mt 19 fényében (vö. a könyvérvvel). A fentiek miatt az 1Kor 7-et szintén Lk és Mk (és Mt meg a Róm 7) fényében, velük összhangban kell értelmezni (és nem is nehéz így érteni). Bővebben ld. Bevezetés, 7. bek.

(4) **Isten jelleme:** Ez a történelmi nézet áll leginkább összhangban a **házasság** két isteni párhuzamával: Isten és Izrael (Hós 2; Ez 16), valamint Krisztus és az egyház (Ef 5,22-32) viszonyával, amely egyúttal az üdvtörténet (sőt a bibliai teljes, nagy történet és benne a személyes történetünk) központi motívuma. Ahogy a legtöbben az esküvőnkön megfogadtuk: „holtomig, holtáig...” Bővebben ld. a Bevezetés 1. bekezdését, az F.1. pontot és *Biblikus gyülekezetvezetés – Út a keresztény egyház egysége és a remélt ébredés felé c. könyvem* (hivo.hu/HRBGY.pdf) 3. függelékének B.0. pontját.

* A „bibliai teológia” (biblika teológia) vizsgálja az egyes szerzők és egyes bibliai könyvek/szakaszok sajátos (önálló) mondanivalóját, ld. Wayne Grudem: *Sytematic Theology* (WGST, Rendszeres teológia, InterVarsity, 2000, 2020), 1. f. eleje. Lukács az ApCsel 1,1-ben kimondottan „könyvnek” nevezi evangéliumát és az Apostolok cselekedeteit, melyek együttesen egy kétkötetes műnek is tekinthetők.

** Henri Crouzel: *L'Eglise primitive face au divorce* (A korai egyház szembenézése a válással, Beauchesne, 1971). Ez a mű a Google Translate révén angolul is olvasható, lényegében olyan minőségben, mintha emberi fordító készítette volna. A témáról írt egyháztörténeti tanulmányom: *Egyháztörténelem – Válás, (újra)házasodás, szex a keresztény egyház történetében* (2024), ld. hivo.hu/HRET.pdf.

Hargitai Róbert (www.hivo.hu), 2024. 09. 30.

Változtatás nélkül szabadon másolható.